

geWOON ANDERS

• VERENIGING GEMEENSCHAPPELIJK WONEN • APRIL 2025

Gemeenschappelijk WonenDag.nl

Zaterdag 17 mei 2025 scan de QR-code en kom ook!

Goede werving en selectie van bewoners

Opinie **MAKE [LOCAL] GREAT AGAIN!**

INHOUD

- 02** Gemeenschappelijk Wonen
Dag 17 mei 2025
- 03** Presentatie 'initiatiefwet voor wooncoöperaties'
- 05** *Opinie* MAKE [LOCAL] GREAT AGAIN!
- 08** Goede werving en selectie van bewoners is het fundament van de woonvereniging
- 10** Wat gemeenschappelijk wonen kan betekenen voor mensen met dementie
- 13** *Column:* De binnen- en buitenwereld van een woonvereniging
- 14** *In memoriam*
Lies van Dooremaal

Colofon

GEWOON ANDERS
is het blad van de Vereniging
Gemeenschappelijk Wonen

Abonnementen en losse nummers
Zie info achterflap
Voor een proefnummer mail naar
info@gemeenschappelijkwonen.nl

Redactieadres
Fuutlaan 21
2623 MX Delft

Redactie
Anna Dijkhuis
Flip Krabbendam
Ewoud Scheifes

Aan dit nummer werkten mee
Tijmen Kuyper

Druk
Drukkerij Pasklaar te Sittard

GEMEENSCHAPPELIJK- WONENDAG 17 MEI 2025

Beste mensen,
De GemeenschappelijkWonenDag 2025 komt eraan. Dit jaar is het op zaterdag 17 mei.

Doet jullie woongemeenschap dit jaar (weer) mee met deze dag? Willen jullie mensen ontvangen, hen rondleiden en hen op die manier kennis laten maken met deze vorm van wonen? Natuurlijk kun je ook een andere manier van kennismaken bedenken. Kies een invulling van deze dag die bij je woongemeenschap past.

Voor een aantal van jullie is deze dag wellicht nieuw. De dag wordt al sinds 2009 in meerdere landen van Europa georganiseerd, zo ook in Nederland. Hier is het op de derde zaterdag van de maand mei.

Als woongemeenschap kun je de open dag gebruiken om nieuwe bewoners te vinden, voor nu of voor later. Het is ook een manier om het wonen in een woongemeenschap veel bekender te maken en 'gewoner' te laten zijn. Voor andere bewoners van je wijk, dorp, stad of regio en voor beleidsmakers.

Gemeenschappelijk en coöperatief

wonen is in opmars, maar het is nog steeds niet bekend genoeg als een fijne manier van wonen voor jong en oud. En we hebben jullie nodig om het nog bekender te maken.

Meld je nu aan, zodat jullie straks op de overzichtskaart te zien zijn en bezoekers jullie weten te vinden. Aanmelding kan via de aanmeldpagina op www.gemeenschappelijkwonendag.nl. Eind februari is op deze pagina ook verdere informatie te vinden, zoals het zelf aan te passen affiche, een voorbeeld persbericht en een voorbeelddraaiboek. We zijn er hard mee bezig om alles te actualiseren.

'We' zijn dit jaar de vijf organisaties die de handen ineengeslagen hebben om deze dag tot een succes te maken.

Met vriendelijke groet,
Yolanda Stil, Hermien Miltenburg, Nicoline van de Ven, Marijke van Zoelen, Peter Bakker

namens LVGO, GEN-NL, VGW, Cooplink en VrijCoop

info@gemeenschappelijkwonendag.nl
www.gemeenschappelijkwonendag.nl

PRESENTATIE

'INITIATIEFWET VOOR WOONCOÖPERATIES'

Wooncoöperaties staan in de belangstelling. Als derde bouwstroom, naast sociale huur en koop, zouden zij kunnen zorgen voor een lage huur, ook in de toekomst, onderlinge betrokkenheid van bewoners, wederzijdse hulp, middel tegen eenzaamheid, zeggenschap van bewoners en een milieuvriendelijke bouw en leefstijl. Een oplossing voor vele problemen.

Hoe kan dat?

Bij een 'wooncoöperatie' zijn bewoners samen, als vereniging, eigenaar van het gebouw, maar toch zijn ze huurders, zij huren namelijk van hun eigen vereniging. Hierbij kunnen zij zelf de huur bepalen, op basis van de stichtingskosten en servicekosten, en niet door de wens om winst te maken. In deze financiële constructie heeft het immers geen zin de bewoners een hogere huur te vragen om vervolgens de winst weer onder de bewoners te verdelen. Zo kunnen huurverhogingen die we gewend zijn van de 'vrije markt' uitblijven. Hier komt bij dat de huur kan relatief

laag kan zijn doordat de bewoners bij het plannen van hun woonproject zelf opdrachtgever zijn. Zo besparen zij de kosten voor een projectontwikkelaar. Dat bewoners de rol van opdrachtgever

"In deze financiële constructie heeft het immers geen zin de bewoners een hogere huur te vragen om vervolgens de winst weer onder de bewoners te verdelen"

spelen heeft bovendien als voordeel heeft dat het ontwerp van hun woonproject afgestemd kan worden op de wensen van de groep.

Wat bevorderlijk is voor het zogenaamde 'eigenaarschap'. Ook komen bewoners, als huurders, binnen de wettelijke grenzen, ook in aanmerking voor huursubsidie. Dan is er ook nog het voordeel dat de groep zelf nieuwe huurders kunnen selecteren als er woonruimte vrij komt, huurders die passen in de groep. Anders dan bij gewone huurwoningen waar de corporatie

Presentatie van de initiatiefwet, door Mustapha EALsaouiyeen (Cooplink) en Sandra Beckman (SP) Foto door Joke Schot

nieuwe bewoners toewijst en ook ander dan bij koopwoningen die verenigd zijn in een Vereniging Van Eigenaars, een VVE, waar het de gewoonte is om vrijgekomen woningen te verkopen aan de meestbiedende, waarvan het nog maar de vraag is of die ook een aanwinst is voor zittende bewoners.

“Dat bewoners de rol van opdrachtgever spelen heeft bovendien als voordeel heeft dat het ontwerp van hun woonproject afgestemd kan worden op de wensen van de groep”

De rol van de banken

In Nederland kijken de banken nog wat vreemd aan tegen de wooncoöperatie. Gaat het hier wel om een betrouwbare partij? Ook binnen gemeentelijke diensten zet men vraagtekens bij de wooncoöperatie. Op welke manier en tegen welke prijs kunnen zij grond toewijzen aan wooncoöperaties? De onzekerheid bij banken en overheden betekent aarzeling bij het toewijzen van grond en vertraging bij de planning.

Zeker als blijkt dat de wettelijke definitie van de woon en eigendomsvorm

nog niet waterdicht is.

Daarom hebben Cooplink en de SP een initiatiefwet opgesteld, de Wet ter Bevordering van Wooncoöperaties. Presentatie van de initiatiefwet, door Mustapha EALsaouiyyen (Cooplink) en Sandra Beckman (SP)

Op 14 maart hebben Sandra Beckerman (SP) en Mustapha Ealsauyien (Cooplink) deze gepresenteerd aan een gevarieerd gezelschap van initiatiefnemers van wooncoöperaties, ambtenaren uit

verschillende provincies, voorvechters van de coöperatieve beweging en last but not least het camerateam van Hart van Nederland.

De presentatie vond plaats op een toepasselijke plek: de wooncoöperatie ‘Roggeveenstraat’ in Den Haag. De wet zal worden overhandigd aan de Tweede Kamer, die ernaar zal kijken, en hopelijk, misschien na wat aanpassingen, bekrachtigen.

FK

Drukte in de Roggeveenstraat
Foto's door Joke Schot

Ai gegenereerde visuele samenvatting van het PVV verkiezingsprogramma

OPINIE

MAKE [LOCAL] GREAT AGAIN!

Door: Tijmen Kuyper

Trump is terug. Wereldwijd krijgen populistten steeds meer macht en in Nederland schudde de plotselinge overwinning van de extreemrechtse, islamhatende pro-Nexit populist Geert Wilders ons land wakker. Wat kunnen we hiervan leren? In plaats van de populistische kiezers te verachten, is het beter om te proberen te begrijpen wat deze wereldwijde beweging, die belooft ‘to Make [Local] Great Again!’, nu eigenlijk aanwakkert.

Welke rol speelt architectuur? Veel populistten ageren tegen de globalistische cultuur en haar moderne architectonische esthetiek die “aan normale mensen wordt opgedrongen door een mondiale elite”. De FVD stelt zelfs dat alleen traditionele architectuur nog zou moeten worden toegestaan.

“Tradities, rituelen en gemeenschappen die het leven structuur, betekenis en veiligheid hadden gegeven, gingen verloren”

Hoe zijn we de lokale architectuur

kwijtgeraakt waar populistten nu naar verlangen? In de 20e eeuw veroverden de economisch superieure bouwtechnologieën van glas, staal en beton de wereld met hun less is more esthetiek. Het modernistische mantra van form follows function gaf voorrang aan de functies autosnelheid, daglicht en economische efficiëntie. Dit werd gevierd als een symbool van een wereldwijd verenigde, vreedzame en welvarende samenleving. Traditionele architectuur stond symbool voor het tegenovergestelde.

Moderne “vooruitgang” heeft niet alleen lokale architectuur verruild

voor het mondiale. Het vooroorlogse Nederland was gesegregeerd in gemeenschappen. Katholieken, protestanten, socialisten en liberalen hadden allemaal hun eigen scholen, kerken, media, vrienden, liefdes en burens. Na WO2 werden deze gemeenschappen snel vervangen door de internationale consumptiemaatschappij met centraal: het kerngezin. Buurten verloren hun ontmoetingsplaatsen. Tradities, rituelen en gemeenschappen die het leven structuur, betekenis en veiligheid hadden gegeven, gingen verloren.

“De wereld is voor de meesten een enorm, onbegrijpelijk, en eng schaalniveau”

Monocultuur straten transformeerden van een verlengstuk van het huis tussen huis en kerk tot de griezelige sociaal-ruimtelijke schaal van de hele wereld. De wereld is voor de meesten een enorm, onbegrijpelijk, en eng schaalniveau. Als mensen het gevoel hebben dat die onuitgenodigd hun straat binnendringt, trekken ze zich terug.

In veel voorheen bloeiende monocultuurwijken met lage omheiningen voelden mensen een verlies aan veilig-

heid en werden tuinhedden opgehoogd. Gastarbeiders, vluchtelingen en migranten voegden kleurrijke diversiteit toe aan de Nederlandse samenleving. Toch gingen de traditional altijd zo open Nederlandse gordijnen, dicht. Tegenwoordig wordt het kerngezin snel vervangen door de nieuwe kern van de samenleving: het individu. 40% van de Nederlandse huishoudens bestaat nu uit eenpersoonshuishoudens, terwijl de helft van het land al lijdt aan eenzaamheid. Deze percentages stijgen snel terwijl er steeds meer hekken worden opgetrokken tussen eenzame huishoudens en de uitgestrekte wereld die daarbuiten meteen begint.

“Tegenwoordig wordt het kerngezin snel vervangen door de nieuwe kern van de samenleving: het individu”

De wereldwijd populistische schreeuw voor meer lokaal is een terechte.

Toch is architectonische esthetiek niet

de eerlijke oplossing. Mensen zijn kuddedieren. Onze natuurlijke habitat is een gemeenschap. Hoe kan de gebouwde omgeving weer gemeenschap faciliteren?

Er is geen eenvoudig antwoord op die vraag. En laat je vooral niet misleiden door iedereen die dat wel beweert. Zo duiken er in steden over de hele wereld “co-living” projecten op die inspelen op de sterke toename van eenzaamheid. Maar pas op, ondanks hun vaak bekroonde architectuur worden fundamentele principes voor gemeenschap zoals een gevoel van eigendom, sociaal-ruimtelijke schaalniveaus en privacy genegeerd in deze door winst gedreven geldmachines van vastgoedontwikkelaars.

Maar wees ook niet misleidt door naïef idealistisch denken. We moeten de menselijke natuur respecteren om hun dagelijks leven te delen met mensen met wie ze resoneren. We moeten accepteren dat dit leidt tot gedeeltelijk homogene gemeenschappen. Als we deze menselijke natuur ontkennen, wordt de

snelle wereld tot aan de gebarricadeerde voordeur van mensen opgedrongen. Dat maakt mensen bang en het zijn precies dit soort angsten die populistische aanwakkeren.

“De wereldwijd populistische schreeuw voor meer lokaal is een terechte”

Beweer ik dat we moeten terugkeren naar een verzuilde en gesegregeerde maatschappij? Nee. Om samenlevingen te laten floreren, moet er inderdaad een kleurrijke diversiteit van mensen ervaringen, vaardigheden en inzichten uitwisselen. Dus als we de vorming van gemeenschappen met een homogene levensstijl aanmoedigen, moeten we ook zorgen voor zachte grenzen. Op hogere sociaal-ruimtelijke schaalniveaus, verder weg van de voordeur, hebben gemeenschappen sociaal en fysiek zachte randen nodig die elkaar overlappen en daar spannende inclusieve en diverse openbare ruimten creëren.

Herontwerp voor de Champs-Élysées in Parijs door toparchitect Le Corbusier

“Om samenlevingen te laten floreren, moet er inderdaad een kleurrijke diversiteit van mensen ervaringen, vaardigheden en inzichten uitwisselen”

Samengevat moeten we de schreeuw van de kiezers naar meer ‘lokaal’ echt serieus nemen. Maar het antwoord is niet simpelweg de afwijzing van een moderne esthetiek, maar eerder van de modernistische functies. Architectonische vorm moet de functies van de gemeenschap volgen. En pas tegelijkertijd op, met de beste bedoelingen om te verbinden, kan opgelegde diversiteit,

indien ongevraagd, juist angst aanjagen en leiden tot nog meer polarisatie. Populisten wakkeren deze angst voor het intimiderende mondiale dat mensen wordt opgedrongen aan en bieden hun overtuigende oplossing: Meer veiligheid. Meer lokaal. Weg met het vreemde!

Met architectuur en beleid die beide door bewoners geleide gemeenschappen faciliteren, hoeven mensen misschien niet het gevoel te hebben dat de steeds ongreepbaar wordende wereld op hun voordeur beukt. En zo kan architectuur hopelijk deze instabiele wereld een beetje minder vruchtbaar maken voor de opkomst van de populistische.

Bewoners van Cohousing New Ground

Bewakingscamera's in de collectieve “woonkamers” van een geprezen “Co-Living” in Londen

Bewoners van Cohousing New Ground, allemaal oudere dames, kozen voor elkaar. Dit biedt hen veiligheid en een klik. Toch streven ze naar diversiteit in religie, etniciteit, rijkdom en meer.

Tijmen Kuiper geeft samen met Flip Krabbendam advies over het ontwerpen van cohousing.

Recent heeft hij een handboek geschreven over cohousing-ontwerp die gratis is te downloaden op: cowonen.com/book

Een Engelse versie van dit artikel is eind maart verschenen op TheGlassHouse.org

GOEDE WERVING EN SELECTIE VAN BEWONERS IS HET FUNDAMENT VAN DE WOONVERENIGING

Een goede werving en selectie van nieuwe bewoners voor een woonvereniging is het fundament onder het reilen en zeilen van de vereniging. CW Het Aardrijk in Breda is een wooncomplex met 52 sociale huurwoningen van twee tot vijf kamers en rond de 80 bewoners. Woningcorporatie Alwel is eigenaar van het complex en verantwoordelijk voor beheer en bouwkundig onderhoud en de verhuur van de woningen. De bewoners zelf verzorgen naast onder meer de schoonmaak van de algemene ruimten en het onderhoud van de grote tuin ook de werving en selectie van nieuwe bewoners. Daarover zijn afspraken gemaakt met Alwel. Maar hoe werf je bewoners die passen bij het DNA van de vereniging?

De werving en selectie binnen Aardrijk is verdeeld over de werkgroepen

Werving en Introductie (W&I) en Sollicitatie en Integratie (S&I). W&I verzorgt vier keer per jaar een informatieochtend voor belangstellenden en regelt de inschrijvingen en beheert de interne en externe wachtlijsten. De externe lijst bestaat uit nieuwe kandidaten en de interne lijst is voor bewoners die door willen schuiven naar een andere woning binnen Het Aardrijk.

Hoe werf je bewoners die passen bij het DNA van de vereniging?

Tijdens een info-ochtend geeft W&I informatie over Aardrijk en stellen de bezoekers zich voor en geven een korte motivatie over hun belangstelling voor Aardrijk. Er wordt uitleg gegeven over de sollicitatieprocedure en de belang-

stellenden krijgen een korte rondleiding en bezoeken een of twee appartementen. Joyce de Feijter is al geruime tijd lid van S&I: ‘Deze ochtenden zijn belangrijk, omdat belangstellenden vaak een eigen ‘ideaalbeeld’ hebben van wat een woonvereniging is. Daarnaast brengt hier komen wonen ook verplichtingen met zich mee: je moet ook zelf investeren in je woonomgeving. Voor sommigen gaat dat al te ver en voor anderen gaat de Aardrijk-methode juist niet ver genoeg.’

“Daarnaast brengt hier komen wonen ook verplichtingen met zich mee: je moet ook zelf investeren in je woonomgeving”

S&I verzorgt de sollicitatieprocedure en helpt nieuwe bewoners bij de integratie in de nieuwe woonomgeving. Joyce vertelt dat de vereniging zo’n vier weken nodig heeft om te komen tot een afgewogen keuze voor een nieuwe bewoner. ‘Een goed werving en selectie is het fundament onder het DNA van de vereniging. Binnen de statuten is omschreven hoe de selectie in zijn werk behoort te gaan en aan welke voorwaarden deze moet voldoen. Het werken met twee werkgroepen met door de Algemene Ledenvergadering gekozen

leden, zorgt voor een heldere procedure. Kandidaten dienen een info-ochtend te bezoeken en kunnen zich daarvoor online aanmelden. Na de informatie-ochtend kunnen ze zich op de wachtlijst laten plaatsen na het voldoen van € 10,- aanmeldkosten.’

Gemiddeld komt er zo’n twee keer per jaar een woning vrij binnen Aardrijk. Op dat moment komt de S&I in actie. ‘Na de officiële melding van Alwel starten wij de procedure. Eerst wordt gekeken of er intern een liefhebber is voor de woning. Als dat het geval is, dan wordt dat eerst geregeld en wordt voor diens oude woning een nieuwe bewoner gezocht.’ Volgens Joyce is het daarbij zaak dat de leden van S&I hun ‘eigen haakje’ loslaten en collectief nadenken over wat de vereniging op dat moment nodig heeft. Op basis van die overwegingen wordt een profiel opgesteld van de nieuwe bewoner. ‘We zien het liefst dat ons gehele bewonersprofiel een afspiegeling is van de maatschappij. We willen graag meer mensen uit andere culturen binnenhalen, maar dat is niet eenvoudig. Het blijkt dat ze wat huiverig staan tegenover deze woonvorm.’

A&I formuleert het profiel van wat voor een bewoner op dat moment gewenst is. Joyce: ‘Denk daarbij aan man of vrouw, leeftijd en wat ze voor de

vereniging kunnen betekenen. Het laatste jaar zijn we bijvoorbeeld op zoek geweest naar mensen die bestuurlijke ervaring hebben, omdat het bestuur versterking nodig had. Op basis van het profiel worden 3 tot 5 mensen uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek. De kandidaten schrijven een motivatie die als basis dient voor het gesprek. Daarnaast moet een sollicitant ingeschreven staan bij KlikVoorWonen, het regionale aanmeldplatform voor diverse wooncorporaties, waaronder Alwel.’

“Er komt nogal wat op je af, dus het duurt wel even voor jij je draai gevonden hebt”

De sollicitatiecommissie bestaat uit minimaal één vertegenwoordiger van zowel de S&I als de W&I. Daarnaast worden directe burens van het te verhuuren appartement uitgenodigd en eventuele andere bewoners. ‘Commissieleden mogen geen directe connectie hebben met de sollicitanten’, vertelt Joyce. ‘De gesprekken worden gevoerd op basis van de geschreven motivatie en een vaste vragenlijst.’ Na elk gesprek wordt de kandidaat kort geëvalueerd en worden de plussen en minnen genoteerd. Als alle kandidaten zijn geweest, bepaalt de commissie na discussie en

een stemmingsronde de volgorde van de kandidaten. Joyce: ‘Het is namelijk meer dan eens voorgekomen dat de door ons verkozen kandidaat alsnog afhaakt. Dan is de nummer twee op de lijst de gelukkige.’

De nieuwe bewoner betaalt eenmalig € 50,- inschrijfgeld voor de vereniging. Omdat het om een sociale huurwoning gaat, verzorgt Alwel een inkomenscheck en de overdracht van de woning. De nieuwe Aardrijker krijgt van S&I een contactpersoon toegewezen die helpt bij de integratie in de nieuwe woonomgeving. ‘Je krijgt veel nieuwe gezichten te zien, je wordt gevraagd lid te worden van een werkgroep, je moet het reilen en zeilen van de vereniging leren kennen, er bestaan stilzwijgende afspraken, er zijn allerlei activiteiten. Er komt nogal wat op je af, dus het duurt wel even voor jij je draai gevonden hebt’, besluit Joyce.

ES

1. Het Aardrijk. Foto door Patricia de Gooijer
2. Foto door Freek van Ommeren
3. Info-ochtend van S&I. Foto door Ewoud Scheifes

Wat gemeenschappelijk wonen kan betekenen voor mensen met dementie

In Nederland lijden 300.000 mensen aan dementie. Hiervan wonen 220.000 mensen thuis terwijl er 80.000 zijn opgenomen in een verpleegtehuis. Dat er zoveel mensen thuis wonen lijkt op het eerste gezicht misschien zorgwekkend, maar dementie is een aandoening die langzaam verergert. Pas in een laat stadium wordt opname noodzakelijk.

Het ziekteverloop

Wie getroffen wordt door de aandoening (1 op de 7 mannen en 1 op de 3 vrouwen) verliest de herinnering, het eerst aan recente gebeurtenissen. Aan wat er op een dag is gebeurd. Dat is niet onoverkomelijk, zeker als er iemand in de buurt is, een partner, die hier een handje helpt. Want dementie betekent in eerste instantie nog niet dat je niets meer kunt.

“Thuis blijven wonen dat klinkt misschien positief, maar er kan veel meer”

Men blijft wilsbekwaam en in staat tot sociale contacten, tot alles wat men gewend is te doen. Alleen het geheugen laat het nu en dan afweten. Dat vraagt dan even om een steuntje in de rug.

Met het voortschrijden van de aandoening valt er steeds meer geheugen weg. Eerst van het recente verleden en later gaat er steeds meer verloren van herinneringen aan wat daarvoor gebeurd is. Tenslotte beland men in de kindertijd. Ergens onderweg wordt professionele hulp en opname noodzakelijk, maar in eerste instantie kan men gewoon thuis blijven wonen, zeker als er een mantelzorger is, of een partner, die af en toe een geheugenhandje toesteeft.

Een stimulerende woonomgeving

Thuis blijven wonen dat klinkt mis-

schien positief, maar er kan veel meer. Alleen maar thuis wonen maakt mensen namelijk niet weerbaar tegen de aandoening.

Wat mensen met een beginnende dementie nodig hebben is een stimulerende omgeving. Sociale contacten, zaken of gebeurtenissen die de nieuwsgierigheid wekken, deelname aan activiteiten. Of vrijwilligerswerk!

Zo heeft men minder hulp nodig, is men minder somber, en fysiek sterker. Waardoor opname in een verpleegtehuis pas later aan de orde is. Nu is thuis blijven wonen meestal niet erg stimulerend. Dat kan beter!

Als we zoeken naar een stimulerende woonomgeving, dan komen we al gauw uit bij gemeenschappelijk wonen. Daar vinden we sociale contacten, activiteiten waar men deel aan kan nemen, klusjes die gedaan moeten worden en misschien wel vrijwilligerswerk in de tuin of in de algemene ontmoetingsruimte.

Het Odensehuis in Centraal Wonen Delft

Maar men kan nog veel verder gaan. In het Centraal Wonen project in Delft wonen dan wel geen mensen met dementie, maar elke dinsdag en elke donderdag komen mensen met dementie en hun naasten, van buiten het project, bij elkaar in de projectruimte. Dit wordt georganiseerd door ‘Odensehuis de Linde Delft’.

Goed voorbeeld doet goed volgen

Als contactpersoon loop ik regelmatig even binnen en dan kan ik ervaren hoe actief en gelukkig men hier is. Op grond hiervan zou ik alle grotere projecten, die zijn voorzien van een projectruimte, willen aanraden deze ook twee (of meer) dagen per week open te stellen voor mensen met een beginnende dementie.

“Wat mensen met een beginnende dementie nodig hebben is een stimulerende omgeving”

Stel deze mensen wonen in een project

Het is ook denkbaar dat mensen met beginnende dementie samen in een project wonen waar zij hun eigen gemeenschappelijke ruimte hebben. Een project dat speciaal voor deze doelgroep is ontworpen en gebouwd. Het gevaar bestaat dan echter dat sociale contacten, gebeurtenissen die de nieuwsgierigheid wekken, deelname aan activiteiten of vrijwilligerswerk langzamerhand verdwijnen en dat zorg en rustmedicatie de toon gaan zetten... Maar dit hoeft natuurlijk niet te gebeuren.

1. Gezelligheid 5 jarig jubileum
2. Opstelling in de projectruimte
3. Verkleed als toiletjuffrouw en schoonmaakster op de dag dat de projectruimte werd gebruikt als stemlokaal
4. Even de spieren losmaken
5. Kerstontbijt
6. Kerststukjes maken
7. Bezoek aan Museum Paul Tétar van Elven, een museum over de 19de eeuw. Meedoen in een opstelling

“Wat goed is voor deze doelgroep is goed voor iedereen”

Zingen en dansen

Om dit te voorkomen kan een project ook ontworpen worden voor, en bewoond door, een gevarieerde bewonersgroep. Zoals de projecten voor Centraal Wonen of Gemeenschappelijk Wonen. Nu zijn er wel speciale kwaliteiten waar je aan moet denken bij het ontwerpen van woonruimte voor mensen met een beginnende dementie, maar wat goed is voor deze doelgroep is goed voor iedereen.

“Nu zijn er wel speciale kwaliteiten waar je aan moet denken bij het ontwerpen van woonruimte voor mensen met een beginnende dementie, maar wat goed is voor deze doelgroep is goed voor iedereen”

Toolkit

Waar kun je zoal rekening mee houden bij het ontwerp en de inrichting van een dementievriendelijk project voor Gemeenschappelijk Wonen? Voor wie hier meer over wil weten verwijs ik graag naar de “Toolkit dementievriendelijk woongebouw” (ontwikkeld op initiatief van Woonzorg Nederland, samen met KAW, Alzheimer Nederland, Aedes, ActiZ en de DEEL academy van TU Eindhoven)

Zie: Toolkit Dementievriendelijk Woongebouw op alzheimer-nederland.nl

Denktank

Het streven van Centraal Wonen cq Gemeenschappelijk Wonen projecten is een gevarieerde opbouw van de bewonersgroep. Ook wat leeftijden betreft. Dit zou kunnen betekenen dat er projecten zijn waar men al te maken heeft met mensen met beginnende dementie. Wie daar iets over kwijt wil, over problemen of goede oplossingen: schrijf gerust naar de redactie. Misschien kunnen we dan als vereniging er een werkgroep of een denktank voor opzetten.

FK

Met dank aan Peter Camp, Anita van der Drift (van Odensehuis de Linde Delft) en de bezoekers.

De binnen- en buitenwereld van een woonvereniging

Ewoud Scheifes

COLUMN

Als chroniqueur van mijn omgeving verbaas ik me geregeld over de onnavolgbare wegen die (groepen) mensen kunnen bewandelen. Wat de wereldlijke omgeving betreft, kom ik als journalist met vakdeformatie al snel terecht in een moeras van machtsstrijd, vooringenomen domheid, misplaatst eigenbelang en een kortzichtig wereldbeeld. Als bewoner van een Centraal Wonen-complex die een afspiegeling wil zijn van de maatschappij, vergelijk ik wat binnen de muren gebeurt niet zo snel met de buitenwereld. Maar er zijn toch overeenkomsten...

Onze habitat: waar kleine huishoudelijke probleempjes soms opgeblazen worden tot een conflict op verenigingsniveau. Waar altijd dezelfde koppen opduiken als er iets te doen is, inclusief mijn eigen kop. Waar zaken die ik normaal vind, niet voor iedereen gelden, en andersom. Waar de buitenwereld soms niet lijkt te bestaan, waardoor ik soms (bewust en heel gezond) afstand neem van wat er binnen die woonvereniging speelt. Natuurlijk is Aardrijk geen plaats waar vermoord wordt om afkomst, gender, muzieksmaak, geloof, hanenkraai of vaccinatiehaat, maar als bewoner van een woonvereniging is het soms moeilijk om de binnenwereld en buitenwereld met elkaar te verenigen. Dat heeft meestal te maken met gewoontes.

Toen ik in Aardrijk kwam wonen, had corona net toegeslagen in het land. Ik was als Brabander die vlak bij de ‘brandhaard’ Prinsenbeek woonde, niet welkom op mijn werk in Utrecht. In ons wooncomplex verschuilen sommige mensen zich halsstarrig achter hun eigen voordeur, waar anderen (en echt niet alleen de antivaxers) daar wat soepeler in waren. Contacten leggen ging niet snel, want je zag niet zoveel mensen, maar met de naaste burens kon best een biertje gedronken worden. Voor mij was het een manier om heel langzaam te wennen aan het reilen en zeilen binnen Aardrijk. Sommige zaken bleken redelijk strak geregeld, andere zaken bleven onduidelijk of werden ter plekke opgelost. En geregeld hoorde ik: ‘Tja, dat doen we al jaren zo.’

Dit betekent dat sommigen zaken binnen de vereniging maar langzaam veranderen. Soms is men volgend aan de buitenwereld, maar evenzo houdt men graag vast aan het vertrouwde. Neem nu de techmiljonairs die de wereld meer en meer naar hun hand willen zetten. De roep om alternatieven te zoeken voor sociale media als X, Facebook en WhatsApp en Insta leefde niet echt binnen de vereniging. Binnen mijn eigen (nogal grote) familie was de overstap van de familieapp van WhatsApp naar Signal binnen één week geregeld. Mijn vriendengroep stapte ook fluks over op deze niet commerciële berichten-app (want een stichting). Het gebruik van Signal is meer een privé-initiatief, de mede-Aardrijkers ervan overtuigen om een alternatief te zoeken voor onze Facebook-groep is andere soep. Overstappen blijkt geen sinecure, gehecht als we zijn aan vastigheid, aan wat we hebben, aan het gemak. In onze nieuw opgerichte werkgroep Socials die een overstap onderzoekt, is een en ander in de groep gegooid en er wordt wat uitgetest, getest. Dat wordt nog een lange weg. Het mooie van de grote wereld om ons heen is wel dat er ineens veilige, lees privacy vriendelijke alternatieven opbloeien voor FB. Maar dat gaat langzaam. We blijven nog wel even zoeken...

De buitenaardse wereld zit ondertussen niet stil: ze blijft in rep en roer. Men zoekt vrede door ruzie te maken. Sommige regeringsleiders kijken niet verder dan de eigen neus en het eigen gewin. Alleen het weer zit niet tegen: de wind draait de goede kant op en de temperatuur doet nog meer verlangen naar een nieuwe lente, een nieuw geluid. Maar met de zonnestralen kruipt ook de lentejeuk het lijf in en blijken er ook fysieke allergieën tussen mijn oren te zitten. De ogen beginnen te prikken en te tranen, de neus loopt vol en niest zich weer leeg. De pillenbak is tevoorschijn gehaald om de hooikoorts te lijf te gaan. Nu nog een pilletje (een vaccin?) tegen de oligarchen-kanker en een zonnebril tegen het zwartkijken.

Ewoud, maart 2025

In memoriam

Lies van Dooremaal

Lies met man en kinderen in 1970 (Foto: Het Vrije Volk)

Eind januari dit jaar is zij overleden. Boomers zullen haar naam nog wel kennen, als Lies van den Donk van Dooremaal en weten wat zij heeft betekend voor ‘Centraal Wonen’, of zoals we tegenwoordig zeggen ‘Gemeenschappelijk Wonen’. Maar voor latere generaties is een kleine toelichting op z’n plaats.

Advertentie

Lies was lerares en toen zij trouwde kreeg ze te horen dat ze ontslagen zou worden om voortaan voor het gezin te zorgen. Dat was niet helemaal in overeenstemming met de tijdgeest! En zo stuurde zij in 1969 een ingezonden brief aan een landelijke krant, De Nieuwe Linie, waarin de volgende vraag voorkwam:

Wie ontwerpt een wooneenheid met een centrale keuken en eetzaal, een centrale wasserij, een kinderkresj, studieruimte, gemeenschappelijk te gebruiken logeerkamers en daaromheen of daarboven eigen kleine wooneenheden voor elk gezin?

De brief eindigde met een oproep om bij elkaar te komen bij ‘Guldenberg’, een ‘trempunt voor mensen en meningen’ in Helvoirt (NB). De toenmalige hoofdredakteur voorzag de brief van het kopje ‘Centraal Wonen’.

Belangstelling, werkgroep en rapport

Er was veel belangstelling en er werden bij elkaar 9 weekends georganiseerd om over het idee te praten en het verder te brengen. Architecten en bouwkunde studenten meldde zich en Lies en haar man werden veel gevraagd voor spreekbeurten, en interviews voor radio en televisie. Er werd een werkgroep opgericht, waar op een gegeven

moment 38 mensen deel van uitmaakten. Hier werden de die verder nadacht over de woonwensen, en de nadruk verschoof van de praktische voordelen van het delen van voorzieningen naar het belang van sociale kontakten tussen verschillende soorten huishoudens en verschillende soorten bewoners. Tussen kinderen en andere volwassenen dan hun eigen ouders en tussen ouderen en jongeren. Kontakten die het leven konden verrijken en persoonlijke ontplooiing konden bevorderen.

En het Ministerie voor Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk kende een subsidie toe die het mogelijk maakte voor een socioloog, die onderzoek deed naar de geformuleerde woonwensen en daar een rapport over uitbracht in 1971.

Meer en meer projecten

Het zaadje was geplant. Na deze stormachtige start ontstonden er in verschillende steden initiatiefgroepen die zich toededen op het realiseren van een Centraal Wonen project, wat leidde tot de realisatie van het eerste project in Hilversum in 1977. In de 10 jaren die volgden ontstonden er nog eens 35 projecten. En nu, 50 jaar later zijn er bijna 10 maal zoveel projecten van 15 of meer woningen. (Afgaande op de lijst van projecten die bekend zijn bij de Vereniging Gemeenschappelijk Wonen) Allemaal door het zaadje dat geplant werd door Lies van Dooremaal.

FK

Vereniging Gemeenschappelijk Wonen

Lauwerecht 55 351 5GN Utrecht
Telefoon: 06-13015869
Bank: NL69 INGB 0002015796
Internet: www.gemeenschappelijkwonen.nl
Mail: info@gemeenschappelijkwonen.nl

Lidmaatschap en abonnement Gewoon Anders

- Contributie voor woongemeenschappen van minder dan 25 huishoudens: € 4,00 per huishouden
- Voor woongemeenschappen van 25 of meer huishoudens: € 37,50 + € 2,50 per huishouden. In beide gevallen is dit inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders. Extra abonnementen à € 5,00 per stuk
- Woongemeenschappen in oprichting: € 25,00 Woongemeenschappen in oprichting: € 25,00 (onafhankelijk van aantal huishoudens). Inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders. Extra abonnementen à € 5,00 per stuk
- Donateurschap: € 15,00
Inclusief 1 abonnement op Gewoon Anders
Losse abonnementen: € 15,00 (opzeggen voor 1 oktober)

Bestuur

Ben Lindenman (vice-voorzitter)
Peter Bakker (secretaris)
Gerard Franse (penningmeester)
Lilian Mooi (kandidaat bestuurslid)

Bureau

Tienta Verlegh

Algemene informatie

Kijk op www.gemeenschappelijkwonen.nl voor:

- Adressen aangesloten woongemeenschappen
- Consulenten
- Verwante (ook buitenlandse) organisaties
- De digitale ‘Gewoon Anders’
- Het logeernetwerk
- Studiemateriaal en allerlei actuele informatie over gemeenschappelijk wonen

En ook voor informatie over:

- Adressen van andere woongemeenschappen
- Uitgebreide informatie voor initiatiefgroepen en bestaande woongemeenschappen

Prikbord

Voor woongemeenschappen die nieuwe bewoners zoeken en voor mensen die op zoek zijn naar een woongemeenschap is er de gratis site: www.woongroep.net

Forum

www.gemeenschappelijkwonen.nl/forum

Twitter accounts

@centraalwonen
@CohousingNL
@GemWonenDag

